

VEČER.COMVEČER, d.d.
Svetozarevska 14
2504 MariborTel: +386 2 23 53 500
Fax: +386 2 23 53 368
Email: internet@vecer.comTRK: 04515-0000521398
Davčna št.: SI50611631
Matična št.: 5048362000

Datum: 30.12.2010 - Stran: V ŽARIŠČU

Čas za druge in drugačne junake

Ob 20. obletnici plebiscita se zdi, da smo ljudje, ki živimo na sončni strani Alp, daleč od sanj, ki smo jih sanjali pred dvema desetletjema. Država se je pogreznila v moralno, družbeno in politično krizo in obeti niso nič kaj optimistični, zato smo lju z različnih področij zaprosili, da premislijo o letu, v katerega stopamo. O Sloveniji 2011

Feri Lainšček

PRIPRAVILA:

Tanja Štumberger, politologinja, ekonomistka, raziskovalka na Cato Institute v Washingtonu, DC, ZDA:

"V preteklih dveh desetletjih se je marsikaj spremenilo na bolje, a hkrati je mnogo stvari zašlo v slepo ulico ali celo v napačno. Nepoznavalce razmer v Sloven so papirnati dosežki prepričali v razcvet gospodarstva in demokracije po osamosvojitvi, medtem ko državljani poznamo resnico. Dnevno soočanje z realnostj razbline vsako rožnato predstavo o Sloveniji kot o eni najbolj reformno naprednih in svobodnih držav vzhodne Evrope.

Politične elite, ki so ob in po osamosvojitvi vodile Slovenijo, so obljubile mnogo. Ker imamo Slovenci v krvi (slepo) zaupanje, smo brez večjega premisleka položili prihodnost naše države v roke teh ljudi. S samim zaupanjem ni nič narobe, če čez določen čas ponovno oceniš osebo, projekte ali razmere in nato ustrezno reagiraš. Slovenci smo na žalost prespali ta pomembni korak.

Med državljani že nekaj časa tli razočaranje nad neizpolnjenimi političnimi obljubami in dejanji, ki so pripeljala do trenutnih razmer. Kljub temu obstaja žarek upanja, da še vedno lahko imamo državo, ki bo predvsem zaščitila svoboščine posameznikov. Ali se bo to zgodilo v letu 2011, 2015 ali še kasneje, je odvisno predvsem od državljanov.

Okrepiti moramo pojem odgovornosti. Če nekdo prelomi obljubo ali deluje v nasprotju s pravili igre, mora za to odgovarjati ne glede na to, kdo je in kakšen položaj ima v družbi. Le v družbi, kjer privilegiji gredo z roko v roki z odgovornostjo, ne bodo pogoreli tisti, ki so pošteni, delavni in brez političnih zvez. V javne sektorju je veliko manj odgovornosti kot v privatnem. Ne pozabimo, da so javni uslužbenci plačani od davkoplačevalcev, zato bi morali biti najprej odgovorni p njim. Ustajena praksa bi morala biti, da se k odgovornosti za svoje delo pokličejo sodnik, parlamentarni poslanec, policist, minister, občinski uradnik, zdravnik profesor. Če pa obstaja sum ali celo dokazi, da je oseba prelomila pravila igre, mora tak primer čim prej dobiti sodni epilog. Kršitelji pravil morajo sprejeti odgovornost za svoja dejanja, ne da so nagrajeni z novim položajem v državni upravi ali podjetju v državni lasti.

Ob tem, da se zahteva odgovornost od ljudi, ki imajo kakršenkoli vpliv na naše življenje, je nujno narediti preskok od razočaranja, medsebojnega nezaupanja, cinizma in kritiziranja nad splošno poznanimi nepravilnostmi v državi, ko pijemo kavico ali čaj s svojimi bližnjimi, do tega, da javno in odločno povzdignemo gl ko so naše pravice kršene. Najpogosteje smo kršitvam priča zaradi šibke pravne države in neobstoja svobodnega tržnega gospodarstva. Za korenite spremembe na bolje so civilne spodbude ne samo zaželeni, ampak tudi nujno potrebne. Kot pravi slovenski pregovor: Vsak je svoje sreče kovač.

Veliko osebnih uspehov, odgovornosti in hrabrosti pri zahtevanju sprememb v letu 2011!"

Feri Lainšček, pesnik in pisatelj

"Še zmeraj sem na tihem hvaležen dejstvu, da so se s slovensko odločitvijo za samostojno in demokratično državo uresničile tudi moje mladostne sanje. Dan ko se nemara celo bolj kot takrat zavedam, da bi se lahko izšlo tudi drugače, je hvaležnost za tako osebno in skupno usodo še toliko bolj pristna.

Zame se je vse to začelo z gimnazijskim uporništvom pa potem s prvo ploščo Pankrtov, z novimi družbenimi gibanji in željo po političnem pluralizmu. Nadaljevalo pa seveda z ustanovitvijo Nove revije in s sodelovanjem v uredništvu ob izidu 57. številke, ki je duha osamosvojitve dokončno spustila iz stekleni Želja po taki svobodi je postala praktično moje edino politično vodilo in dvomim, da bi lahko kdaj kar tako usahnila. No, če zdaj odmislim tistih nekaj noči, ko s spal v nogavicah, mi zanjo pač ni bilo treba plačati posebne cene. Zgodilo pa se mi je to olajšanje za povrh še dovolj zgodaj in mi pustilo dovolj časa za drugačno upanje.

Morda ravno zato, ker lahko vse to tako dojemam, danes ne sodim med razočarane in se mi zdijo nečimrni, ki pravijo, da se niso za to borili. Res je seveda, d je vsak boj povezan s pričakovanji, a je tudi res, da so se tista skupna pričakovanja vsekakor uresničila: Slovenija je že dve desetletji suverena država s parlamentarno demokracijo, vseh drugih pričakovanj pa s tem bojem pravzaprav več ne gre povezovati. Veliko pomembnejše in bolj smiselno se je preprosto zavedati, da smo tako pač stopili v novo zgodbo, ki se tam le začne, sicer pa potrebuje druge in drugačne junake.

Žal se mi zdi, da imamo ravno z razumevanjem nove družbene situacije na našem političnem prizorišču že vseskozi največ težav. Garnitura kontinuitete in garnitura osamosvojiteljev se še zmeraj v mrtvem teku spopadata za oblast, poganja pa ju pri tem očitno sveto prepričanje, da jima privilegij vladanja in razpolaganja z državnimi resursi preprosto pripada. Ali z drugimi besedami: namesto boja za moderno demokracijo, ki smo ga seveda že takoj po osamosvoji upravičeno pričakovali, smo tu in zdaj še zmeraj priča opletanju z dediščino in zaslugami.

Zato, če mene vprašate, kako bi ravnal s čarobno palico, če bi mi bilo dano z njo poseči v slovensko leto 2011, lahko mirno rečem le, da bi najprej zopet vzpodbudil gimnazijsko uporništvo. Pa dal bi na javnem prizorišču priložnost študentom, ki jih je letos policija z gumijevkami podila stran od parlamenta ... Skratka, dal bi priložnost mladim. Pa to ne samo zato, ker tudi njim privoščim uresničitev mladostnih sanj, temveč tudi zato, ker so starci in veterani svoje krec že zdavnaj potrošili."

Tanja Štumberger

URŠKA MLINARIČ

Copyright (c) Večer, Maribor - Splošni pogoji uporabe Vecer.com - Cenik storitev Vecer.com